

Mestràlia: un aparador de la catalanitat amb lligams estrets amb Alacant

Amb divuit edicions a l'esquena, la fira de lutiers Mestràlia, al poble de Campredó, s'ha consolidat com un aparador de la cultura, la llengua i la música dels Països Catalans. Aquest espai de trobada, artesanía i creació ha esdevingut un punt de connexió entre territoris i sensibilitats que comparteixen una mateixa raïl, des de les Balears a la Marina Baixa i pujant fins al Rosselló. A la vegada, durant la celebració del dia internacional de la llengua materna ha donat cabuda a autors del Conflent i de l'Alguer, per completar quasi tots els territoris de llengua comuna.

Per l'escenari i els carrers del nostre menut poble hi han passat músics mallorquins com Joan Miquel Oliver o Xanguito, així com molts músics valencians —d'estils ben diversos— (Maria, Pupil·les, La Fúmica o el gran Pep Gimeno "Botifarra"), i artistes de la Catalunya del Nord i d'arreu del Principat. Mestràlia ha anat construint un espai on la música popular esdevé patrimoni comú, transmissió de memòria i acte de resistència lingüística i cultural.

Un dels lligams més enriquidors ha estat amb la Universitat d'Ala-

cant, que hi ha participat amb exposicions centrades en la música valenciana, com "Primavera musical", comissariada per un amic de Mestràlia, David García Sirvent, o la d'enguany dedicada a la trajectòria d'Al Tall, grup clau en la recuperació de la música tradicional i en la seua reinterpretació crítica i moderna. Amb cançons com "El Tio Canya", Al Tall va denunciar, amb poesia i contundència, la pèrdua lingüística i la vergonya imposada. Aquesta cançó ha esdevingut himne intergeneracional, i encara avui és bandera d'identitat.

En aquest context, resulta escandalós que la dreta catalanòfoba i amb tocs feixistes haja declarat Alacant territori castellanoparlant, ignorant el pes històric i viu de la llengua catalana en el conjunt de les comarques meridionals. Aquest atac no és només simbòlic: té conseqüències greus sobre l'ensenyament, la cultura, els mitjans i la cohesió social. Tanmateix, la catalanitat d'Alacant és innegable i persistent, i viu en la gent, en la música, en la literatura, en la toponímia i en la memòria col·lectiva.

Aquesta identitat es veu reflectida en noms cabdals com Gaspar Jaén i

Urban, poeta, arquitecte i cronista sensible del paisatge urbà i sentimental d'Elx i del Vinalopó; o Isabel Robles, escriptora i investigadora, una de les veus més fines i compromeses de la poesia catalana contemporània, i també una excel·lent traductora i divulgadora de la literatura nord-africana.

I òbviament, Josep Piera, reconegut durant els darrers anys amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, autor d'una obra literària que connecta natura, identitat i sensualitat amb una llengua viva i rica. L'autor de Beniopa, encara a la demarcació de València, és també el traductor al català del famós poema "Absència" d'Abu Bakr al Turtushí. Aquest bellíssim poema es pot llegir, precisament, al Museu de Tortosa, i ha esdevingut emblema de la Tortosa andalusina.

La meua relació a través de les xarxes socials amb Emili Rodríguez-Bertomeu, metge i gran poeta alacantí, m'ha permès connectar amb una de les veus més autèntiques i potents del sud. La seua obra, arrejada a la vida quotidiana i marcada per una gran qualitat formal i emocional, és un cant a la memòria, a la llengua i a la dignitat del poble. Ro-

dríguez-Bertomeu, com Jaume Pérez Muntaner, forma part d'aquesta generació que ha dignificat la paraula en català des d'Alacant cap al món. L'emblematíc poetat ha declarat obertament la seua estima i compromís amb la llengua i la ciutat. Un exemple simbòlic: Soc d'aquest món, / d'aquesta terra, o poble, / d'una engruna de pàtria / que defensaré per sempre.

Cal recordar també els enyorats Ovidi Montllor i Isabel-Clara Simó, alcoians i referents indiscutibles de la literatura i la música dels Països Catalans. Ovidi, amb el seu estil punyent i humaníssim, i Simó, amb una obra literària vastíssima i compromesa, han deixat una empremta profunda i necessària en la construcció cultural del nostre país.

Des de les comarques meridionals, han col·laborat amb Mestràlia els xirimoiers de la Marina, Paco Bessó, i tants d'altres continuen defensant la llengua amb la música i la festa com a eina de transmissió. Aquesta lluita és també la del col·lectiu El Tempir d'Elx, que des de fa anys és un veritable emblema de la defensa del català al sud, amb accions pedagògiques, polítiques i socials valentes i rigoroses.

Emigdi Subirats
escriptor

Si mirem més enllà, cap al Carxe, a la regió murciana, descobrim com el català sobreviu en una situació extremadament precària però tossuda, basada en la relació amb la població del Pinós. Aquí, el treball de recerca i divulgació d'Artur Quintana, estudiós de la literatura del Matarranya i Premi Grifonet d'Omnium Terres de l'Ebre, ha estat essencial per recuperar la memòria i la producció literària d'una terra sovint oblidada.

Mestràlia no és només una fira: és una síntesi viva de la resistència cultural, una celebració de la diversitat i una afirmació que el país viu mentre la seua música i la seua llengua respiren, canten i es transmeten. Des de Campredó, el cant fa país.